

Notitie

Datum

23 november 2022

Zaaknummer

2022-008063

Blad

1 van 3

Aan

Gelderse gemeenten en omgevingsdiensten
Afdeling bodem/milieu

Kopie aan

Onderzoek PFAS aandachtslocaties

Via deze notitie ontvangt u een toelichting op het gaande onderzoek PFAS aandachtslocaties Gelderland. In samenwerking met de gemeenten Arnhem en Nijmegen (gezamenlijk met Provincie Gelderland de Wbb-bevoegd gezagen in Gelderland) zijn wij in het voorjaar van 2022 van start gegaan met de opdracht. In 2021 hebben wij via het Rijk een financiële bijdrage beschikbaar gekregen, via de SPUK-regeling bodem. Wij hebben een werkgroep opgericht voor dit project, waarin het GOO, gemeenten Arnhem en Nijmegen en de provincie zijn vertegenwoordigd.

Wat hebben we tot nu toe gedaan?

In 2020 zijn er vanuit het toenmalige landelijke Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond lijsten verstuurd naar de Wbb-bevoegd gezagen met hierin mogelijke aandachtslocaties PFAS. Dit kwam voor heel Gelderland neer op circa 250 locaties met een verdenking dat PFAS in de bodem aanwezig is die mogelijk tot humane risico's leidt. Hierin zijn locaties opgenomen van verdachte bedrijfsactiviteiten en locaties waar (mogelijk) is geblust met PFAS houdend schuim.

In de werkgroep is besloten dat wij een stap terug willen doen en niet alleen de **aandachts**locaties in of nabij (humaan) gevoelige functies inzichtelijk willen maken, maar ook alle mogelijke **bron**locaties (locaties waar vanwege historisch gebruik PFAS in de bodem aanwezig kan zijn geraakt) binnen de provincie te bepalen. Hierin maken we onderscheid in 3 categorieën:

1. PFAS verdachte bedrijfsactiviteiten
2. Inzet van PFAS-houdend blusschuim (defensierreinen, (bedrijfs)brandweer, oefenterreinen en grote branden)
3. Secundaire bronnen (afvalverwerking, rioolzuivering, etc.)

Voor categorieën 1 en 3 is voornamelijk gebruik gemaakt van het historische bodembestand (HBB), informatie uit de bodeminformatiesystemen. Aangezien het HBB gegevens bevat die tot circa 2005 zijn verzameld is het gat van 2005 tot heden aangevuld met gegevens uit de KvK bedrijfsregistratie.

Voor categorie 2 is ook het HBB bestand gebruikt, aangevuld met gegevens van provinciale bedrijven, en de veiligheidsregio's.

Datum

16 november 2022

Zaaknummer**Blad**

2 van 3

De reden dat wij niet gebruik hebben gemaakt van de lijst die vanuit het Rijk is aangeleverd, is dat wij in Gelderland zelf de prioritering kunnen bepalen voor de **aandachts**locaties. Ook geeft de lijst met **bron**locaties voor gemeenten bij geplande ontwikkelingen snel inzicht in mogelijke PFAS bronnen die de ontwikkeling kunnen vertragen/bemoeilijken.

Wat gaan we nog doen?

Nu start archiefonderzoek naar locaties die op de lijst staan. Het aanbestedingsproces voor de eerste fase van dit archiefonderzoek loopt. Hierin zullen ~200 locaties uit categorie 1: bedrijfsactiviteiten worden onderzocht. Om tot een selectie te komen, hebben wij enkele afwegingen gemaakt: ligt de locatie nabij een gevoelige functie (woon- en speelplaatsen, drinkwaterbeschermingsgebied en wingebieden van grondwater voor eigen gebruik), risico op bodembelasting, start- en einddatum van activiteit, enz. Bij dit archiefonderzoek zullen gegevens worden opgevraagd die bij de gemeente aanwezig zijn (milieu- en bouwarchief). Uit het archiefonderzoek volgt de conclusie of de locatie op de lijst daadwerkelijk verdacht is op het voorkomen van PFAS in de bodem en dat er mogelijk risico's aan de orde zijn. Indien dat het geval is komt deze locatie in aanmerking voor de volgende stap: een verkennend bodemonderzoek.

Wij verwachten de eerste resultaten van dit onderzoek in het voorjaar van 2023. Gelijktijdig zijn wij begonnen met het voorbereiden van de verkennende onderzoeken die voortkomen uit hierboven beschreven aanbesteding, aangevuld met de locaties uit categorie 2 en 3.

De lijst met bronlocaties is dynamisch en kan worden aangevuld en/of afwegingscriteria kunnen worden geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten. De gegevens van alle bron- en aandachtslocaties worden op een gegeven moment weer terug geleverd aan het bodeminformatiesysteem (BIS), waardoor de resultaten van het PFAS-onderzoek hierin goed te vinden zijn.

De provincie richt momenteel een online kaart/geoportaal in, waar gemeenten en omgevingsdiensten de inventarisatie van mogelijke bronlocaties op de kaart kunnen raadplegen.

Intussen hebben wij contact gezocht met de 3 veiligheidsregio's in Gelderland, waarbij wij extra informatie hebben ontvangen over aanvullende oefenlocaties van de brandweer en grote branden waarvan bekend is dat er met SVM-schuim is geblust. Deze locaties worden net als de categorie 'secundaire bronnen' meegenomen in de verkennend onderzoek-fase (VO), die halverwege 2023 start.

Wat verwachten we van jullie?

Wij willen jullie informeren over de voortgang van dit onderzoekstraject en tevens voorbereiden op de naderende gegevensaanvraag vanuit het adviesbureau dat het archiefonderzoek gaat uitvoeren. Wij gaan met het adviesbureau een verwerkersovereenkomst afsluiten, waarin is opgenomen dat de (bedrijfs)gegevens enkel voor dit onderzoek gebruikt mogen worden.

De uitvraag om gegevens bij OD's en gemeenten zal eind 2022, begin 2023 plaatsvinden.

Gelijktijdig met deze notitie ontvangen jullie een mail met hierin een link naar de lijst met de circa 3200 **bron**locaties. Deze is ter informatie, wij vragen jullie niet in archieven te duiken en

Datum

16 november 2022

Zaaknummer

Blad

3 van 3

de locaties zelf te gaan onderzoeken/inventariseren. Dit laten wij aan het adviesbureau over. Mochten er locaties zijn die vers in het geheugen liggen, waar mogelijk sprake is van een PFAS-verontreiniging horen we het graag. De online kaart, waar jullie binnenkort ook een link voor ontvangen, wordt hiertoe ingericht met een terugmeldformulier.

In verband met de gevoeligheid van het onderwerp PFAS en het stadium van dit onderzoekstraject, willen wij vragen om deze informatie alleen te gebruiken waarvoor deze bedoeld is. Wij willen voorkomen dat er onnodige ophef ontstaat over een lijst met mogelijke bronnen van PFAS, terwijl de omvang van het probleem in dit stadium nog niet inzichtelijk is. Er is momenteel nog weinig tot niets bekend over het daadwerkelijke gebruik van dan wel de mogelijke bodembelasting met PFAS van de geselecteerde (bedrijfs)activiteiten. Daarvoor is immers dit onderzoekstraject gestart. In het verleden is vaker gebleken dat locaties als verdacht van bodemverontreiniging staan, terwijl later blijkt dat daar geen enkele activiteit heeft plaatsgevonden dan wel deze activiteit niet verdacht bleek te zijn. Vanzelfsprekend zullen in het stadium dat meer bekend wordt over locaties en dat daadwerkelijk onderzoek op locaties plaatsvindt, hierover de betrokkenen worden geïnformeerd.

Meer informatie

Op maandag 28 november (15.00 – 16.30 uur) geeft de provincie in samenwerking met het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) een presentatie waar bovenstaande nader wordt toegelicht.

Met vriendelijke groet,

De werkgroep PFAS aandachtslocaties

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen